

HM Government

Przegląd SEND:

właściwe wsparcie we właściwym miejscu i czasie

Dokument podsumowujący
Polski

Przegląd SEND: właściwe wsparcie we właściwym miejscu i czasie

Konsultacje rządowe w sprawie systemu specjalnych potrzeb edukacyjnych i niepełnosprawności (SEND) oraz placówek alternatywnych (AP) w Anglii (marzec 2022 r.)

Dokument podsumowujący

Zdecydowanym celem rządu jest wyrównanie szans wszystkich dzieci i młodzieży – bez wyjątku. Pragniemy zapewnić tyle samo dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami (SEND), jak każdemu innemu dziecku. W przeglądzie SEND przedstawiono rządowe propozycje dotyczące systemu, który oferuje dzieciom i młodzieży możliwość rozwoju z dostępem do właściwego wsparcia we właściwym miejscu i czasie, aby umożliwić im wykorzystanie ich potencjału i prowadzenie szczęśliwego, zdrowego i produktywnego życia w dorosłości.

Reformy wprowadzone w 2014 roku do systemu SEND miały słuszne założenia i wiele z nich okazało się sukcesem. Widać wyraźnie, że systemem kierują pracownicy i oddani pracownicy. Pomimo przykładów dobrych praktyk, wiedza i wyniki osiągane przez dzieci i młodzież są jednak zbyt często niskiej jakości. Rodzice i opiekunowie są sfrustrowani koniecznością radzenia sobie z coraz bardziej złożonym i antagonistycznym systemem. Nasilające się w całym systemie napięcie powoduje opóźnienia w dostępie do wsparcia oraz narastające problemy finansowe samorządów lokalnych.

Przegląd SEND stanowi odpowiedź na powszechne przekonanie, że system zawodzi w przypadku dzieci, młodzieży i ich rodzin. W trakcie przeglądu wysłuchaliśmy szerokiego grona osób, a co najważniejsze dzieci, młodzieży i ich rodzin. W miarę postępu prac przeglądowych stało się jasne, że w celu uzupełnienia systemu SEND coraz częściej stosowane są alternatywne rozwiązania. Dlatego w ramach niniejszego przeglądu przyjrzeliliśmy się konkretnym wyzwaniom stojącym przed sektorem placówek alternatywnych oraz proponowanym potencjalnym rozwiązaniom.

Przegląd wykazał, że przed systemem SEND stoją trzy wyzwania

- Poruszanie się w systemie SEND oraz placówki alternatywne nie są pozytywnym doświadczeniem dla zbyt wielu dzieci, młodzieży i ich rodzin.
- Wyniki dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami lub uczęszczających do placówek alternatywnych są pod każdym względem gorsze niż wyniki ich rówieśników.
- Pomimo bezprecedensowych i ciągłych nakładów finansowych system nie inwestuje efektywnie zasobów.

Błędne koło późnych interwencji, niskiego zaufania i nieefektywnej alokacji zasobów

Zarówno w przypadku rodzin, jak i świadczeniodawców przegląd wykazał, że istnieje znaczna niespójność w sposobie zaspokajania potrzeb. Decyzje są zbyt często podejmowane na podstawie miejsca zamieszkania lub nauki dziecka bądź młodej osoby, a nie na podstawie ich potrzeb. Ten proces rozpoczyna się w placówkach wczesnoszkolnych oraz szkołach powszechnych, które pomimo najlepszych starań są często słabo przygotowane do identyfikowania i wspierania dzieci i młodzieży. Sytuację te pogarszają niespójne działania. Rodziny nie wiedzą, czego mogą zasadnie oczekiwać od lokalnych szkół powszechnych i tracą wiarę w możliwość zaspokojenia przez te placówki potrzeb ich dzieci. W rezultacie plany kształcenia, zdrowia i opieki (EHCP), a w niektórych przypadkach świadczenia specjalistyczne są postrzegane jako jedyne środki gwarantujące właściwe i odpowiednie wsparcie.

Zwiększająca się liczba wniosków o EHCP i świadczenia specjalistyczne oznacza, że dzieci i młodzież napotykać znaczne opóźnienia w dostępie do wsparcia. Niektóre dzieci i młodzież, w tym osoby o bardziej złożonych potrzebach, muszą stawić czoła długim podróżom, aby dostać się do szkoły lub odbyć staż poza swoim miejscem zamieszkania, co oddziela je od społeczności lokalnej. Zasoby finansowe oraz pracownicze są głównie przydzielane na potrzeby specjalistycznej części systemu, więc są mniej dostępne do zapewnienia wczesnej interwencji i skutecznego, terminowego wsparcia w placówkach szkoły powszechnej. W rezultacie błędne koło nadal się toczy, a wyniki i doświadczenia wykazują trudności dzieci i młodzieży oraz ciągły wzrost kosztów.

Zamiana błędnego koła w koło sukcesu

Zdecydowana większość dzieci i młodzieży powinna mieć dostęp do wsparcia, którego potrzebuje, aby dobrze prosperować w lokalnej szkole powszechnej, bez biurokracji, konieczności posiadania planu EHCP bądź umieszczenia w placówce specjalnej lub alternatywnej. Ich potrzeby powinny być bezzwłocznie identyfikowane z jak najszybszym zapewnieniem odpowiedniego wsparcia. W przypadku niektórych dzieci i młodzieży najodpowiedniejszym miejscem do nauki i odniesienia sukcesu będzie placówka specjalistyczna, do której dostęp uzyskuje się przy minimum biurokratycznych formalności.

Przedmiotowa zielona księga dotyczy konsultacji w sprawie ambitnych propozycji zapewnienia większej spójności ogólnokrajowego wsparcia, które powinno być dostępne oraz sposobu jego udostępniania i finansowania. Określa ona plany wprowadzenia systemu integracyjnego, zaczynając od ulepszenia szkoły powszechnej, która będzie oferować wczesną i dokładną identyfikację potrzeb, wysoką jakość nauczania i szybki dostęp do ukierunkowanego wsparcia. System integracyjny zapewni również dzieciom i młodzieży szybki dostęp do specjalistycznych usług i wsparcia, a w stosownych przypadkach do specjalistycznych praktyk zawodowych. Działania te będą opierać się na bliskiej współpracy z rodzinami, odpowiedzialności na każdym szczeblu oraz ulepszonym gromadzeniem danych w celu terminowego zapewnienia pełnego obrazu działania systemu.

Jeden ogólnokrajowy system SEND oraz placówek alternatywnych

Z przeglądu wynika, że istnieje potrzeba znacznie większej spójności w identyfikowaniu i wspieraniu potrzeb, aby decyzje były podejmowane na podstawie potrzeb dziecka lub młodej osoby we współpracy z rodzinami, a nie miejsca ich zamieszkania lub nauki. Proponujemy:

- **ustanowienie na terenie całego kraju nowego systemu SEND oraz placówek alternatywnych ze spójnymi ogólnokrajowymi standardami**, które będą identyfikować i zaspokajać potrzeby dziecka na każdym etapie edukacji, zdrowia i opieki. Rodzice i opiekunowie będą mieć pewność, że potrzeby ich dziecka zostaną skutecznie zaspokojone w najodpowiedniejszej placówce lokalnej. Będą mieć wyraźny obraz wsparcia otrzymywanego przez ich dziecko i będą zaangażowani w podejmowanie decyzji na każdym etapie.
- **utworzenie nowego lokalnego partnerstwa SEND**, które będzie zrzeszać partnerów w dziedzinie edukacji, zdrowia i opieki z władzami lokalnymi w celu stworzenia **lokalnego planu integracji**, określającego sposób spełniania przez każdy obszar standardów krajowych. W razie potrzeby zapewnienia specjalistycznego wsparcia, lokalny plan integracji określi świadczenia dostępne na danym terenie, w tym jednostki w ramach placówek kształcenia powszechnego, alternatywnych i specjalistycznych.

- **wspieranie rodziców i opiekunów w wyrażaniu świadomych preferencji odnośnie miejsca nauki ich dziecka poprzez dostarczenie listy placówek oświatowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb**, w tym szkół powszechnych, specjalistycznych i niezależnych. Rodzice i opiekunowie nadal będą mieć prawo do wnioskowania o przyjęcie dziecka do szkoły powszechnej.
- **wprowadzenie znormalizowanego i cyfrowego procesu oraz szablonu EHCP** w celu zminimalizowania biurokracji i zapewnienia spójności;
- **usprawnienie procesu dochodzenia roszczeń** w celu ułatwienia szybszego rozwiązywania sporów, między innymi poprzez obowiązkową mediację, przy jednoczesnym zachowaniu opcji postępowania sądowych w najtrudniejszych przypadkach.

Doskonałe kształcenie od placówek wczesnoszkolnych do dorosłości

Przeгляд wskazuje na potrzebę bardziej zintegrowanego systemu edukacji w celu zapewnienia odpowiednich warunków rozwoju dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami. Zamierzamy:

- w latach 2022-23 **zwiększyć łączne inwestycje w budżecie szkół** o dodatkowy miliard funtów na wsparcie dzieci i młodzieży o najbardziej złożonych potrzebach;
- **podnieść jakość kształcenia w szkołach powszechnych** w oparciu o ambitne reformy Białej Księgi Szkół, poprzez jak najlepsze szkolenie i rozwój nauczycieli oraz oparty na dowodach skuteczny program umożliwiający określenia i wymianę najlepszych praktyk, w tym wczesnej interwencji;
- poszerzać specjalistyczną wiedzę i zdolności kierownicze poprzez **konsultacje w sprawie nowych ogólnokrajowych kwalifikacji zawodowych (NPQ) dla koordynatorów ds. specjalnych potrzeb edukacyjnych (SENCo)** oraz zwiększać liczbę pracowników posiadających akredytowane kwalifikacje SENCo w placówkach wczesnoszkolnych;
- **zainwestować 2,6 miliarda funtów** w ciągu najbliższych trzech lat w **tworzenie nowych miejsc i poprawę istniejących placówek dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami** lub wymagających kształcenia alternatywnego. Oprócz 60 już przygotowywanych placówek zapewnimy więcej nowych szkół specjalnych i bezpłatnych szkół alternatywnych.
- **określić jasny harmonogram, zgodnie z którym do 2030 r. wszystkie dzieci i młodzież będą czerpać korzyści z nauki w grupie szkół** obejmującej szkołę, do której uczęszczają oraz placówki specjalne i alternatywne w ramach silnego trustu lub planującej dołączenie bądź utworzenie własnego trustu, dzieląc się wiedzą fachową oraz zasobami w celu poprawienia wyników;
- **zlecić analizę w celu lepszego zrozumienia wsparcia, jakiego potrzebują dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami od pracowników służby zdrowia**, aby wyraźnie skupić się na SEND w planowaniu ich zatrudnienia;
- **sfinansować ponad 10 000 dodatkowych placówek zastępczych i zainwestować 82 miliony funtów w sieć ośrodków rodzinnych**, aby więcej dzieci, młodzieży i ich rodzin mogło uzyskać dostęp do kompleksowego wsparcia,

- **zainwestować 18 milionów funtów** w ciągu najbliższych trzech lat **w budowanie wydajności w programie wspieranych praktyk zawodowych** i usprawnić przechodzenie na kolejne etapy kształcenia poprzez wprowadzenie wspólnych plików transferowych wraz z pilotażowym wdrażaniem paszportów dostosowawczych, aby zapewnić młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnością przygotowanie do zatrudnienia i nauki w szkołach wyższych.

Zreformowana i zintegrowana rola placówek alternatywnych

Szkoły alternatywne są w najlepszym wypadku ekspertami we wspieraniu dzieci i młodzieży, których zachowanie lub inne potrzeby mogą stanowić przeszkodę w nauce. Zbyt często rola placówek alternatywnych jest jednak niejasna i są one wykorzystywane zbyt późno lub w sposób, który nie koncentruje się głównie na potrzebach dzieci. Biorąc pod uwagę te bariery, proponujemy:

- **uznanie placówek alternatywnych za integralną część lokalnych systemów SEND**, wymagając od nowych partnerstw SEND, aby koncentrowały planowanie i zapewnianie świadczeń placówek alternatywnych na wczesnej interwencji;
- **zapewnienie szkołom alternatywnym stabilnego finansowania**, aby mogły świadczyć usługi skoncentrowane na wczesnej interwencji, wymagając od władz lokalnych stworzenia i rozdysponowania specjalnego budżetu na placówki alternatywne;
- **opracowanie zindywidualizowanych ram wydajności dla placówek alternatywnych**, które ustalą solidne standardy oparte na postępach, ponownej integracji z kształceniem powszechnym lub zrównoważonymi miejscami docelowymi dla osób powyżej 16. roku życia;
- **zapewnienie większego nadzoru oraz przejrzystości rozpoczynania i kończenia nauki przez dzieci i młodzież** w placówkach alternatywnych;
- **wezwanie do przedstawienia, przed latem, dowodów** na wykorzystywanie nierejestrowanych placówek alternatywnych w celu zbadania istniejących praktyk.

Role systemu, odpowiedzialność i reforma finansowania

Przeegląd wykazał konieczność uregulowania motywacji i odpowiedzialności systemowej w celu ograniczenia niewłaściwych zachowań, które prowadzą do słabych wyników i wysokich kosztów w obecnym systemie. Proponujemy:

- **jasne określenie ról i obowiązków wszystkich partnerów w obszarze edukacji, zdrowia, opieki i samorządów lokalnych** w oparciu o nowe standardy krajowe. Dzięki uregulowaniu obowiązków wszyscy uzyskają odpowiednie środki motywowania i nacisku umożliwiające właściwe wypełnianie ról i rozliczeń.
- **przygotowanie nowej Grupy Regionów Ministerstwa Edukacji** do pociągania władz lokalnych i trustów do odpowiedzialności za zapewnianie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnością kształcenia lokalnego dzięki nowym umowom dotyczącym finansowania pomiędzy samorządami lokalnymi i Ministerstwem Edukacji;
- **wprowadzenie nowej tablicy integracyjnej obejmującej placówki dla osób w wieku 0-25 lat**, która zapewni aktualny i przejrzysty obraz działania systemu edukacji, zdrowia i opieki na poziomie lokalnym i krajowym;

- **współpracę z Ofsted i Komisją ds. Jakości Opieki (CQC)** w celu dostarczenia zaktualizowanych Lokalnych Ram Inspekcji SEND, ze szczególnym uwzględnieniem warunków kształcenia i doświadczeń dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami w placówkach alternatywnych;
- **przeprowadzenie reformy finansowania poprzez wprowadzenie nowych ogólnokrajowych ram ustalania zakresów i taryf cenowych** dostosowanych do poziomu potrzeb i rodzajów oferty edukacyjnej określonych w nowych standardach krajowych. Świadczeniodawcy uzyskają wyraźny obraz tego, ile środków powinni otrzymać za udzielenie wsparcia lub świadczenia, przy jednoczesnym zapewnieniu właściwych struktur cenowych, co pomoże w kontrolowaniu wysokich kosztów związanych z prowadzeniem kosztownej placówki.

Zapewnienie zmian dzieciom i ich rodzinom

Publikacja zielonej księgi oznacza rozpoczęcie 13-tygodniowego procesu konsultacji, który zakończy się 1 lipca 2022 r. Zachęcamy wszystkich do przemyślenia propozycji zawartych w zielonej księdze i wzięcia udziału w naszych konsultacjach. Wraz z konsultacjami pisemnymi odbędzie się seria imprez mających na celu zebranie dodatkowych opinii i wniesienie wkładu w ogólne konsultacje.

Wiemy, że możliwe jest wprowadzenie natychmiastowych zmian, które pomogą ustabilizować obecny system. Podejmujemy pilne działania w celu ustabilizowania lokalnych systemów SEND poprzez program regulacyjny i program zapewnienia wyższej jakości. Propozycje zawarte w zielonej księdze będą zgodne z szerszymi reformami dotyczącymi wyrównywania poziomów, w tym polityką określoną w niedawnej Białej Księdze dla Szkół, a także zbliżającym się niezależnym przeglądem działania wydziałów opieki społecznej ds. dzieci i szerszymi reformami obszaru świadczenia usług w zakresie zdrowia i opieki.

Jeszcze w tym roku, po zakończeniu konsultacji, opublikujemy krajowy plan realizacji SEND, przedstawiający odpowiedź rządu na konsultacje oraz sposób wdrażania propozycji. Razem możemy zapewnić każdemu dziecku i młodej osobie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami oraz osobom uczęszczającym do placówek alternatywnych możliwość rozwoju i dobrego przygotowania do dorosłego życia.

Więcej informacji na temat przeglądu SEND można znaleźć na stronie internetowej: sendreview.campaign.gov.uk